

عنوان مقاله:

واژه ها و اشارات گویشی در فرهنگ نظام

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و زبان شناسی، دوره 16، شماره 32 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 44

نویسنده:

بهروز محمودی بختیاری - عضو هیات علمی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

فرهنگ نظام نوشته محمدعلی داعی الاسلام ازجمله فرهنگ های فارسی است که به رغم اهمیتش چندان مورد توجه قرار نگرفته است. جنبه های نوآورانه ای که فرهنگ نویس در تدوین این فرهنگ به کار بسته است این فرهنگ را از سایر نمونه های هم عصرش متمایز و ممتاز می کند؛ جنبه هایی نظیر عدم اکتفا به متون نوشتاری در تدوین فرهنگ، توجه به فارسی گفتاری، توجه به مصوبات و برابرهادهای مقرر فرهنگستان اول، توجه به تمایزاتی که مولفه های جنستی بر زبان تحمیل می کنند و اشاره به معادل های گویشی برای الفاظ فهرست شده در فرهنگ لغت است. یکی از وجوه افتراقی که بر اهمیت این فرهنگ می افزاید، ارائه فهرستی از واژه های گویشی و ضبط بسیاری از لغات متداول در شهرهای ایران است؛ که نویسنده آنها را الفاظ ولایتی می نامد. این مقاله به بررسی چیستی و چرایی فهرست واژه ها و اشارات و تلویحات گویشی در فرهنگ نظام می پردازد. به این منظور، مجموعه پنج جلدی فرهنگ نظام مورد مطالعه و بررسی دقیق قرار گرفت و تمام واژه هایی گویشی استخراج و بر مبنای حوزه های جغرافیایی دسته بندی شدند. به منظور تحلیل داده های زبانی از روش کمی تعیین بسامد مدخل های واژگانی در هر حوزه جغرافیایی استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد که در این فرهنگ ۵۹۸ واژه گویشی وجود دارد، که ۳۶۶ واژه اش مربوط به «شهرها» و ۲۳۲ واژه اش مربوط به «نواحی» است. واژه های اصفهانی و شیرازی بیشترین تعداد و واژه های مربوط به گویش های بخارایی، بختیاری، شبانکاره ای، قمی، لاری، نطنزی و همدانی کمترین تعداد را به خود اختصاص داده اند.

کلمات کلیدی:

فرهنگ نویسی در هند، فرهنگ نظام، واژه های گویشی، محمدعلی داعی الاسلام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1581241>

